Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

11 январь, шанба, 1997 йил
Сотувда эркин нархда. № 8 (1525)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

МУДДАТЛИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ ПУЛ ТАЪМИНОТИ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Муддатли ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида ва Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг беш йиллиги муносабати билан:

1. Белгилаб қўйилсинки, муддатли ҳарбий хизматчилар ва курсантларнинг ҳар ойлик пул таъминоти миқдорлари энг кам иш ҳақига нисбатан фоизларда белгиланади ва унинг ошишига қараб ўзгартириб борилади.

2. 1997 йил 1 январдан бошлаб муддатли ҳарбий хизматчилар ва курсантлар ҳар ойлик пул таъминотининг энг кам миқдорлари ягона тариф сеткасидаги энг кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида белгилансин ёки муддатли ҳарбий хизматчилар ва курсантларнинг ҳозирги вақтда амалда бўлган пул таъминоти миқдорлари ўртача 1,5 марта оширилсин.

Муддатли ҳарбий хизматчилар ва курсантларнинг пул таъминоти миқдорлари оширилиши билан боғлиқ харажатлар республика давлат бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати, Ички ишлар вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Молия вазирлиги билан биргаликда:

-- мазкур Фармонни ўз бўлинмаларига етказсинлар;

-- муддатли ҳарбий хизматчилар ва курсантларга мазкур Фармонда белгиланган ҳар ойлик пул таъминоти оширилишини ҳисобга олган ҳолда улар ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқилишини ва тўланишини таъминласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўн кун муддатда ягона тариф сеткасига муддатли ҳарбий хизматчилар меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича тегишли ўзгартиришлар киритсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1997 йил 10 январь.

АЗАЛИЙ ДЎСТЛИК -- АБАДИЙ ДЎСТЛИК

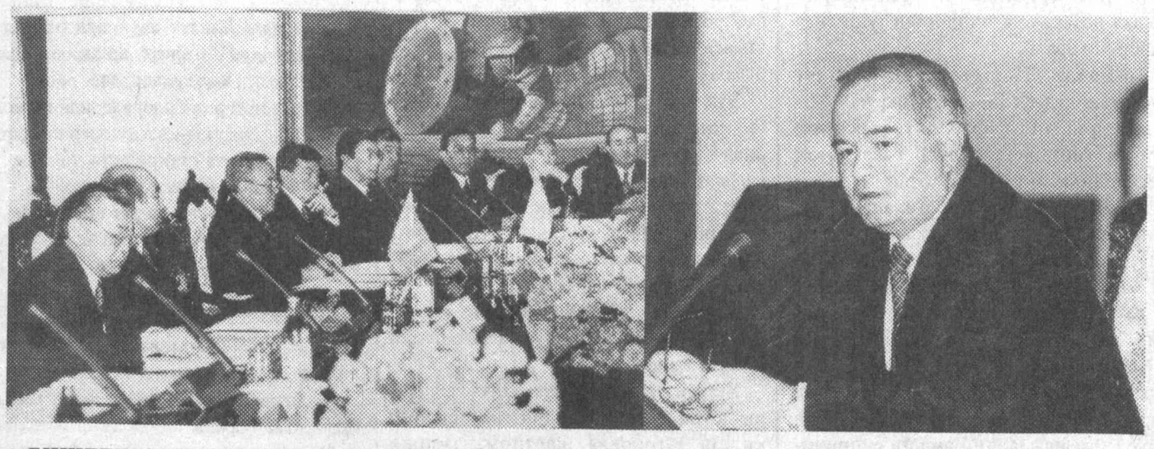

БИШКЕК. 10 январь. (ЎзА махсус мухбири Амирқул Карим хабар қилади).

Бугун Бишкекдаги ҳукумат уйида Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон Давлатлараро кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Дастлаб Бишкекдаги «Ола арча» қароргоҳида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қирғизистон Президенти Аскар Акаев, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев ўртасида тор доирадаги учрашув бўлиб ўтди. Сўнгра ҳукумат уйининг ясси залида ўзаро музокаралар расмий делегациялар аъзолари иштирокида давом этди. Музокаралар чоғида уч қардош мамлакат ўртасида Абадий дўстлик ҳақидаги шартнома лойиҳаси, Давлатлараро кенгашда кузатувчининг мақоми ҳақидаги қоидалар, Давлатлараро кенгаш ижроия қўмитасининг ҳамда Марказий Осиё Ҳамкорлик ва тараққиёт банкининг Давлатлараро кенгаш қарорларини бажариш юзасидан амалга оширган ишлари ва бошқа масалалар муҳокама қилинди.

Ўзаро музокаралар ниҳоясида Ўзбекистон Республикаси, Қозоғистон Республикаси ва Қирғизистон Республикаси ўртасида Абадий дўстлик ҳақидаги шартнома имзоланди. Шартномага Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Президенти Аскар Акаев имзо чекдилар. Президентлар, шунингдек, Давлатлараро кенгашда кузатувчи мақоми тўғрисидаги қоидаларни, БМТ ҳомийлигидаги Марказий Осиё тинчликни таъминлаш батальони ҳақидаги қоидаларни тасдиқлаш, Давлатлараро кенгаш ва унинг муассасаларида раислик қилиш тўғрисидаги қарорларни ҳам имзоладилар. Навбатдаги муддатга Давлатлараро кенгашга ва унинг муассасаларига Қирғизистон вакиллари раислик қиладиган бўлди. Шунингдек, Ягона иқтисодий макон тузиш шартномасига аъзо мамлакатлар Давлатлараро кенгашининг (ДАК) навбатдаги мажлисини жорий йилнинг май ойида Бишкекда ўтказишга қарор қилди.

Ҳужжатларни имзолаш маросимидан сўнг Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Президенти Аскар Акаев журналистлар билан учрашиб, уларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Марказий Осиё батальони минтақа ҳудудидан ташқарида ҳам тинчликни таъминлаш мақсадларида фойдаланилиши мумкинми, деган савол берилди. Қозоғистон Президенти, Давлатлараро кенгаш раиси Н. Назарбоев бу саволга жавобан Марказий Осиё батальони БМТ ихтиёридалигини, у исталган жойда тинчликни таъминлаш мақсадида фойдаланилиши мумкинлигини айтди.

Юқорида таъкидланганидек, кенгаш мажлисида Ягона иқтисодий макон тузиш ҳақидаги шартномага аъзо мамлакатлар Давлатлараро кенгашида кузатувчилар мақоми тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу бежиз эмас. Чунки 1996 йил 23 августида Россия Федерацияси ва Тожикистон Республикаси ДАКда кузатувчи сифатида иштирок этиш истагини билдирган эди. Ушбу мавзудаги саволга жавобан учрашувда кузатувчи мақоми ҳақидаги қоидалар бугун тасдиқлангани, Россия ва Тожикистон вакиллари ДАКнинг келгуси мажлисидаёқ кузатувчи мақомида иштирок этиши мумкинлиги таъкидланди.

Ўзбекистон Президенти «Қозоқ адабиёти» газетаси мухбирининг қардош халқлар маданий алоқаларини ривожлантириш юзасидан қандай ишлар режалаштирилаётгани хусусидаги саволга жавобан ўтган йили Ўзбекистонда Қозоғистон маданияти кунлари, Қозоғистонда эса Ўзбекистон маданияти кунлари муваффақият билан ўтганини ва бу мамлакатларимиз маданий ҳаётида унутилмас воқеа бўлганини таъкидлади. Президентимиз ўзаро учрашув чоғида Н. Назарбоевга ва А. Акаевга қардош халқлар маданиятлари кунларини биргаликда ўтказиш таклифини билдирганини ва у мамнуният билан қабул қилинганини айтди.

Ислом Каримов ҳамкорликдаги лойиҳаларга хусусий сармоялар жалб этилаяптими, деган саволга Асакада «ДЭУ» компанияси билан бунёд этилган заводни мисол келтирди. Айни пайтда машиналарнинг деталларини ҳамкорликда ишлаб чиқариш юзасидан 12та лойиҳа мавжудлигини ва бу лойиҳалар Қирғизистон ва Қозоғистон иштирокида амалга оширилаётганини маълум қилди. Шу ўринда Ўзбекистон раҳбари Қирғизистон билан ҳамкорликда қурилажак Андижон -- Ўш -- Иркештом -- Қашғар йўли ҳақида тўхталиб ўтди. Бу йўл қуриб битказилгач, нафақат минтақамиз, балки бошқа мамлакатлар учун ҳам коммуникация соҳасидаги талай муаммолар ҳал бўлишини қайд этди.

Қирғизистон Президенти қардош мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқалар тобора ривожланиб бораётгани ҳақида гапириб, ўтган йили Ўзбекистон билан икки томонлама ўзаро маҳсулот айирбошлаш ҳажми аввалги йилга нисбатан 2 баробар, Қозоғистон билан эса 1,6 баробарга ўсганини айтди.

Ислом Каримов ягона иқтисодий макон яратиш ҳақидаги шартнома доирасида қабул қилинаётган ҳужжатлар шунчаки сиёсий ҳужжат эмаслигини, улар асрлар давомида бирликда, дўстлик ва ҳамкорликда яшаб келган халқларнинг орзу-ниятлари ифодаси эканига алоҳида эътибор қаратди.

Шу куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Бишкекдан Тошкентга жўнаб кетди. «Манас» аэропортида Президент Ислом Каримовни Қирғизистон Президенти Аскар Акаев кузатиб қолди.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов 10 январь куни Бишкекдан Тошкентга етиб келди.

Тошкент аэропортида юртбошимизни Олий Мажлис раиси Э. Халилов, Бош вазир Ў. Султонов, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

(ЎзА).
С. ЗУФАРОВ
тасвирга олган.

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

Мамлакатимизга амалий ташриф буюрган Тожикистон Республикаси Бош вазири Яҳё Азимов 10 январь куни Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов билан учрашди.

Музокаралар чоғида икки давлат ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Учрашувда мамлакатларимиз ўртасида маориф соҳасида ҳамкорлик борасидаги битим имзоланди.

(ЎзА).

Расмий ташриф арафасида

«АВТОШ» ЮКИНГИЗНИ ЕНГИЛ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон йўлларида «Авиа» русумли юк машиналари елиб юрганига унча кўп вақт бўлгани йўқ. Чехиянинг Тошкентда «Автош» номи билан чиқарилаётган бу ихчам, бошқарилиши қулай ва тежамли автомобиллари ўз имкониятлари билан тез орада кўпчиликка манзур бўлди.

«Авиа» юк машиналарини Тошкентда йиғиш фикри замон зайли билан туғилди. Тошкент қурилиш транспорти бирлашмаси бош директори В. Аванесов бирлашма қошидаги автомобиль таъмирлаш корхонасида халқ хўжалигида эҳтиёж катта бўлган кичик габаритли юк машиналари йиғиш таклифини киритди. Узоқ музокаралар, ҳисоб-китоблардан сўнг чехларнинг кўп модификацияли юк машинаси -- «Авиа»-ни Тошкентда чиқаришга келишилди. Чехиянинг қарийб бир асрлик тажрибага эга автомобиль заводи билан қўшма корхона ташкил қилинди. Корхона ишчи ва муҳандисларининг Прагада малака оширишлари учун шароит яратилди. Натижада 1993 йилдан бошлаб пойтахтда дастлабки автомобиллар йиғила бошлади.

Бугунги кунда корхона 3,5-4 тонна юк кўтара оладиган, 100 километрга 13--13,5 литр дизел ёнилғиси сарфлайдиган беш турдаги бежирим машиналар чиқармоқда. Машина кабинаси -- уч ўриндиқли, шинам ва замонавий. «Автош» «ЗИЛ-130» ва «ГАЗ-53» машиналари ишини бемалол бажариши мумкин. Энг муҳими, «Тошкент автомобиллари» шу турдаги бошқа машиналардан анча арзон.

Қўшма корхона харидорларига ўз машиналарининг 200 минг километргача бузилмаслик кафолатини беради. Шу пайттача улардан реклама-ция, яъни автомобилнинг кафолат муддатида бузилиб қолгани ҳақидаги шикоят хати тушгани йўқ.

Корхонанинг режалари катта. Бутловчи қисмлар вақтида етказиб турилса, йилига 2 мингта автомобиль йиғиш имконияти бор. Жамоа келгусида машина турлари ва сонини янада кўпайтиришни мўлжаллаган. Энг муҳими, бутловчи қисмларнинг 60 фоизини ички имкониятлар ёрдамида тайёрлаб, машина таннархини анча камайтириш устида тинимсиз изланишлар олиб борилмоқда. Ўйлаймизки, республиканинг турли бурчакларида хизмат қилаётган, турли ишларга мўлжалланган «Автош» машиналарининг сафи кенгайиб, халқимиз юкини енгил қилади.

ТИББИЁТ АНЖОМЛАРИ КЎПАЯДИ

Беш йил бурун Ўзбекистон темир йўлларининг Қизил Хоч жамияти қошида «Мададкор» маркази ташкил қилинди. Марказ жамоаси, унинг раҳбари тиббиёт фанлари номзоди Валерий Шариповнинг олиб борган изланишлари, ҳеч ким қўл урмаган ишларни йўлга қўйиши ўз самарасини берди. «Мададкор» белгиси қўйилган бази бир тиббиёт анжомлари Тошкентда ўтказилган «Соғлиқни сақлаш-95» халқаро кўргазмасида илк бор машҳур фирмалар маҳсулотлари билан бир қаторда намойиш этилди. Шу кўргазмадан марказнинг Словакиядаги кўзга кўринган «Хирана экспорт-импорт» фирмаси намояндалари билан ҳамкорликлари бошланди. «Соғлиқни сақлаш-96» кўргазмасида эса «Мададкор» мазкур хорижий ширкатнинг Ўзбекистондаги расмий вакили сифатида иштирок этди. Ҳозир «Мададкор» «Хирана» ширкати билан қўшма корхона очишга тараддуд кўряпти. Ўзаро келишувга биноан, марказ ходимларининг Пиешту шаҳрида малака ошириши йўлга қўйилган.

И. ШАМСИМУҲАМЕДОВ.

хабарлар оқимидан

ЯНГИ МАКТАБ ВА ШИФОХОНА ИШГА ТУШДИ

Қарши туманидаги «Бишкент» жамоа хўжалигида Авлиёқул Саидов номли мактабнинг янги биноси фойдаланишга топширилди. 624 ўринли бу мактабда ўқувчиларни пухта билим олиши учун барча шароитлар яратилган. Мактабни «Қаршиқурилиш» бирлашмасининг 12-механизмлашган кўчма идораси бунёдкорлари қуриб берди.

Китоб туманида эса 120 ўринли шифохона ишга тушди. Бу ерда юқумли касалликларга чалинган беморлар даволанади. 19-«Деҳқонқурилиш» трестининг 226-механизмлашган кўчма идораси қурувчилари бунёд этган бу шифохона энг янги тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланган.

Янги мактаб ва шифохонанинг очилишида Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари А. Азизхўжаев, Қашқадарё вилояти ҳокими О. Пармонов қатнашди.

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

Бухорода қишлоқ хўжалиги корхоналари, ташкилотлар раҳбарлари, жамоа хўжаликлари раислари, тажрибали деҳқонлар ва мутахассислар иштирокида икки кунлик семинар-ўқув ўтказилди. Унда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Бухоро вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар, жумладан, қишлоқ ва сув хўжалиги тармоғи самарадорлигини ошириш масалалари муҳокама этилди.

Семинар-ўқувда Бухоро вилояти ҳокими С. Ҳусенов сўзга чиқди.

ХОРИЖГА ЖУНАТИЛАЯПТИ

Самарқанддаги «Тоҳирий» хусусий-савдо ишлаб чиқариш фирмаси эронлик ишбилармонлар билан ҳамкорликда ташкил этган «Пируз» қўшма корхонаси шинам уй-рўзғор жиҳозлари -- стол-стул, диван-кресло ва бошқа буюмларни кўплаб етказиб бера бошлади. Маҳсулотнинг бир қисми Эрон ва Туркияга жўнатилмоқда.

ФАРҒОНА КЎЗГУСИ

«Фарғонамебель» ҳиссадорлик жамияти водийда илк бор кўзгулар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Шу мақсадда маҳсус вакуум ускунаси ўрнатилди. Унинг ёрдамида ҳар ойда тўрт юз квадрат метр кўзгу ишлаб чиқарилади.

(ЎзА).

1997. 11 январ шанба №8 (1525)

АФҒОНИСТОН МОЖАРОСИНИ БАРТАРАФ ЭТИШГА ДОИР ТАШАББУСЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов БМТ Бош ассамблеясининг 50-юбилей сессияси минбарида туриб, Афғонистонга қурол-яроғ етказиб беришни тақиқлаб қўйиш тўғрисидаги таклифни биринчи марта ўртага қўйгандан буён орадан кўп вақт ўтгани йўқ. «Афғонистон қарамақарши туриш объекти эмас, балки тинчлик ва барқарорлик объекти бўлиши керак», -- деб таъкидлади Президент. Ушанда кўп одамларга бу ғояни амалга ошириш қийиндек туюлган эди.

Кўп жиҳатдан Ўзбекистоннинг қатъий ва изчил сиёсати, мамлакатимиз раҳбариятининг доимий саъй-ҳаракатлари туфайли сўнгги вақтда халқаро ҳамжамиятнинг Афғонистонга эътибори жиддий равишда ўзгара бошлади,

БМТ Бош аҳсамблеясининг 50-сессиясидан сўнг **халқаро ҳамжамият Ўзбекистон ташаббуси асосида Афғонистон танглигини ҳал қилиш юзасидан бир қанча муҳим қадамлар қўйди.** Чунончи:

-- Европа парламентининг 1996 йил 16 январда ва 24 октябрда бўлиб ўтган сессияларида қабул қилинган резолюцияларда Афғонистоннинг ички ишларига ҳар қандай аралашишни тўхтатишга, шунингдек, бу мамлакатга қурол-яроғ етказиб беришни халқаро миқёсда тақиқлаб қўйишга даъват этилган;

-- БМТ Хавфсизлик кенгаши 1996 йил 22 октябрда Афғонистон хусусида махсус резолюция қабул қилди, унда Ўзбекистон ва бошқа манфаатдор мамлакатларнинг Афғонистон муаммосини ҳал этиш юзасидан тутган йўли ва таклифлари акс этди;

-- Европа Иттифоқи комиссияси ва НАТО раҳбарияти 1996 йил ноябрида Президент Ислом Каримовнинг Белгия Қироллигига расмий ташрифи чоғидаги учрашувда унинг ташаббусини тўла қўллаб-қувватлади;

-- 1996 йил 3-4 декабрда Лиссабонда Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатлар раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви якунлари бўйича Лиссабон декларацияси қабул қилинди, унда ЕХҲТнинг Марказий Осиё минтақасида барқарорликни сақлаб туриш ва можароларнинг олдини олиш юзасидан саъй-ҳаракатларни кучайтириш истаги таъкидланган.

Европа Иттифоқи кенгашининг Афғонистондаги можарода иштирок этаётган барча томонларга қурол-яроғ ва ўқ-дори етказиб беришни дарҳол тўхтатиш тўғрисидаги қарори халқаро ҳамжамият Афғонистон муаммосини ҳал қилишнинг асосий ғовларидан бири -- ташқаридан аралашишни бартараф этиш йўлида қўйган **навбатдаги муҳим қадам бўлди.**

1997 йил 8 январда «Европа Иттифоқи расмий журнали»да Европа Иттифоқига аъзо бўлган мамлакатларнинг Афғонистонга қурол-яроғ етказиб беришни тақиқлаш хусусидаги «Умумий позицияси» эълон қилинди.

Бу ҳужжат 1996 йил 17 декабрда Европа Иттифоқи ташқи ишлар вазирлари кенгашининг йиллик мажлисида қабул қилинган эди.

Европа Иттифоқи матбуот хизматининг хабар қилишига қараганда, **Марказий ва Шарқий Европанинг Европа Иттифоқига қўшилган мамлакатлари (Болгария, Венгрия, Латвия, Литва, Польша, Словакия, Словения, Руминия, Чехия, Эстония), шунингдек, Кипр ҳамда «Европа иқтисодий макони» аъзоси бўлган «Европа эркин савдо уюшмаси» давлатлари (Лихтенштейн, Норвегия, Исландия) мазкур ҳужжатнинг мақсадига қўшилишларини ва ўз миллий сиёсатлари «умумий позиция»га мос бўлиши учун куч сарфлашларини айтган.**

«Умумий позиция»нинг кириш қисмида Европа Иттифоқи кенгаши бу қарорни БМТ Хавфсизлик кенгашининг 1996 йил 22 октябрдаги резолюцияси асосида қабул қилаётгани таъкидланган. **1-моддада Европа Иттифоқи кенгаши «Афғонистонга қурол-яроғ, ҳарбий анжомлар ва ускуналар етказиб бериш тақиқланади» деб қарор қилгани кўрсатилган. 2-моддада «Европа Иттифоқига аъзо бўлган мамлакатлар бошқа давлатлар ҳам шундай тўхтатиб туриш сиёсатини қабул қилишларини рағбатлантириш учун куч-ғайрат сарфлайди» деган банд бор.**

Европа Иттифоқи Вазирлар Кенгашининг қарорини таҳлил қилганда халқаро ҳамжамиятнинг Афғонистонга ташқаридан қурол-яроғ етказиб беришни тақиқлашга қаратилган саъй-ҳаракатларига Шарқий Европа мамлакатлари қўшилиши мумкинлигини таъкидлаш зарур. Чунки 18 йилдан кўпроқ вақтдан буён давом этаётган уруш давомида Афғонистонга қурол-яроғларнинг бир қисми турли мамлакатлардан ҳар хил каналлар орқали келгани ҳеч кимга сир эмас.

Европа Иттифоқининг Афғонистонга қурол-яроғ етказиб беришни тақиқлаб қўйишга доир позицияси Европа мамлакатлари Афғонистон можароси кучайиб минтақа можаросидан умумжаҳон можаросига айланиб кетиш хавфидан чуқур ташвишга тушганининг ифодаси, Президент Ислом Каримов ЕХҲТнинг Лиссабондаги олий даражадаги учрашувида айтган «Хавфсизлик, шу жумладан, Европа хавфсизлигининг чегараси йўқ» деган гапларнинг тасдиқланишидир.

Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида стратегик ҳамкорлик ўрнатишга қаратилган йўлнинг тўғрилиги исботланмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Европа Иттифоқи мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг 1996 йил июнда Флоренцияда бўлиб ўтган мажлисида сўзга чиқиб бундай деган эди: «Ўзаро алоқаларимизнинг мақсади битта -- Европада ва Осиёда барқарорлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашдир».

Ўзбекистон ҳукумати Европа Иттифоқининг мазкур қарорини табриклайди ҳамда Афғонистонда тинчлик ва барқарорликка эришиш учун бундан буён ҳам бутун кучини сарфлашга тайёрдир.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

НОТАРИАТ ТЎҒРИСИДА

1 БЎЛИМ. НОТАРИАТ ФАОЛИЯТИНИНГ ТАШКИЛИЙ АСОСЛАРИ

1-боб. Асосий қоидалар

1-модда. Ўзбекистон Республикасида нотариат

Ўзбекистон Республикасида нотариатнинг вазифаси жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини нотариуслар томонидан қонунларда назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга ошириш йўли билан ҳимоя қилишни таъминлашдан иборатдир.

Ўзбекистон Республикасида нотариал ҳаракатларни ушбу Қонунга мувофиқ давлат нотариал идорасида ишловчи ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар амалга оширади.

Давлат нотариал идоралари ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар идораларининг реестрини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги юритади.

Нотариуслар бўлмаган аҳоли пунктларида ушбу Қонуннинг 25-моддасида назарда тутилган нотариал ҳаракатларни фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) амалга оширади.

Бошқа давлатларнинг ҳудудида нотариал ҳаракатларни Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг ушбу ҳаракатларни амалга ошириш ваколати берилган мансабдор шахслари амалга оширади.

2-модда. Ўзбекистон Республикасида нотариус

Ўзбекистон Республикасида нотариус лавозимига олий юридик маълумотга эга бўлган, давлат нотариал идорасида ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ҳузурида камида бир йиллик муддатли стажировкани ўтаб, малака имтиҳонини топширган, нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароси тайинланади. Бу талаб ушбу Қонуннинг 1-моддаси тўртинчи ва бешинчи қисмларида кўрсатилган мансабдор шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Нотариуснинг олий юридик маълумотли стажёри ва ёрдамчиси бўлиши мумкин.

Тегишли давлат нотариал идорасига стажёр ва ёрдамчини ишга қабул қилиш меҳнат шартномаси асосида Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар, Тошкент шаҳар ҳокимликлари адлия бошқармалари (бундан буён матнда адлия бошқармалари деб юритилади) томонидан амалга оширилади.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ олий юридик маълумотга эга бўлган шахслар орасидан стажёрни, шунингдек, ёрдамчини мустақил тарзда ишга қабул қилишга ҳақлидир.

Юридик мутахассислик бўйича камида уч йиллик иш стажига эга бўлган шахслар учун стажировка муддати тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармасининг қарори билан камайтирилиши мумкин. Бундай ҳолларда стажировка муддати олти ойдан кам бўлмаслиги керак. Стажировкадан ўтиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Нотариуслар давлат нотариал идорасида ишлашидан ёки хусусий амалиёт билан шуғулланишидан қатъи назар, нотариал ҳаракатларни амалга оширишда тенг ҳуқуқларга ва бир хил мажбуриятларга эгадир. Нотариуслар томонидан расмийлаштирилган ҳужжатлар бир хил юридик кучга эга.

3-модда. Нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия

Нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия (бундан буён матнда лицензия деб юритилади) Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармалари томонидан малака комиссияларининг қарорлари асосида берилади. Лицензия бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгилаб қўйилади. Лицензия бериш рад этилганлиги устидан судга Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармасининг қарори олинган кундан бошлаб бир ой ичида шикоят қилиш мумкин.

Лицензия олган, лекин уч йил мобайнида нотариус лавозимида иш бошламаган фуқаронинг малака имтиҳонини қайта топширганидан кейингина нотариус лавозимида ишлашига йўл қўйилади.

4-модда. Малака ва апелляция комиссиялари

Стажировкадан ўтган ва нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия олиш тўғрисида белгиланган тартибда ариза берган шахслар Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармалари қошида ташкил этиладиган малака комиссиясига имтиҳон топширадилар.

Малака комиссиясининг қарори устидан шикоятлар ушбу комиссиянинг қарори манфаатдор шахснинг қўлига топширилган кундан бошлаб бир ой ичида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги апелляция комиссиясига берилади.

Малака комиссиясининг имтиҳонидан ўта олмаган шахслар ушбу комиссия қарори чиққан кундан бошлаб камида бир йилдан сўнг қайта имтиҳон топширишга қўйилади.

Малака ва апелляция комиссиялари тўғрисидаги низомларни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тасдиқлайди.

5-модда. Нотариуснинг мустақиллиги

Нотариус ўз фаолиятида мустақил бўлиб, бу фаолиятни амалга оширишда Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига амал қилади.

6-модда. Нотариал ҳаракатларнинг махфийлиги

Нотариуснинг, нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи бошқа мансабдор шахсларнинг, шунингдек, амалга оширилаётган нотариал ҳаракатлардан хизмат вазифасини бажариш муносабати билан хабардор бўлиб қолган шахсларнинг ўзларига маълум бўлган ахборотларни ошкор қилиши, шу жумладан меҳнат шартномаси бекор қилинганидан кейин ҳам ошкор қилиши тақиқланади.

Амалга оширилган нотариал ҳаракатлар тўғрисидаги маълумотлар (ҳужжатлар) бу ҳаракатлар кимнинг номидан ёки кимнинг топшириғи билан амалга оширилган бўлса, ўша шахсларнинг ўзигагина берилиши мумкин.

Амалга оширилган нотариал ҳаракатлар тўғрисидаги маълумотномалар (маълумотлар) суд, прокуратуранинг, тергов органларининг талабига биноан улар юритаётган ишлар муносабати билан берилади. Фуқаролар мулкига ўтаётган мол-мулкнинг қиймати ҳақидаги маълумотномалар қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда солиқ органига тақдим этилади. Васиятнома тўғрисидаги маълумотномалар васият қилувчининг вафотидан кейингина берилади.

Амалга оширилган нотариал ҳаракатларнинг махфийлигини бузишда айбдор бўлган шахслар қонунда белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

7-модда. Нотариус фаолиятидаги чеклашлар

Нотариус:

илмий, ижодий ва педагогик фаолиятдан ташқари, тадбиркорлик ва бошқа фаолият билан шуғулланишга;

шартномалар тузишда воситачилик хизмати кўрсатишга ҳақли эмас.

8-модда. Давлат нотариал идораси. Нотариусларнинг махсус унвонлари

Давлат нотариал идоралари Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан очилади ва тугатилади.

Давлат нотариал идораларида ишлайдиган нотариусларга қонун ҳужжатларига биноан махсус унвонлар -- мансаб даражалари берилади.

9-модда. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус юридик шахсдир. У ўз идорасига эга бўлиш, банкда ҳисоб-китоб вараги ва бошқа ҳисобварақлар очиш, мулкий ҳамда шахсий номулкий ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга бўлиш, ходимлар билан меҳнат шартномалари тузиш ва уларни тўхтатиш, тушган даромадни тасарруф этиш, судда ўз номидан қатнашиш ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳаракатларни амалга оширишга ҳақлидир.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар жамоат бирлашмалари тўғрисидаги Қонунда белгиланган тартибда тузиладиган нотариал палатага бирлашишлари мумкин.

Нотариус таътилга чиқиш ва давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақаларнинг барча турини олиш ҳуқуқидан фойдаланади. Нотариусга давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақа тайинлаш ва тўлаш ҳамда унинг давлат пенсияси таъминоти амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

10-модда. Нотариал иш юритиш ва ҳисобдорлик

Нотариуслар нотариал ишларни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тасдиқлайдиган қоидаларга мувофиқ юритадилар.

Давлат нотариал идораларининг нотариуслари, нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар белгиланган бухгалтерлик ва статистика ҳисоботларини юритадилар, молия ва солиқ органларига бюджетга тўланадиган солиқларни ҳисоблаш ва уларни тўлаш билан боғлиқ маълумотларни ҳамда бошқа ҳужжатларни тақдим этадилар.

11-модда. Нотариал ҳаракатлар амалга ошириладиган тил

Ўзбекистон Республикасида нотариал ҳаракатлар давлат тилида амалга оширилади.

Расмийлаштирилган ҳужжат матни фуқароларнинг талабига биноан нотариус ёки нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи шахс томонидан рус тилида ёки имкон бўлса, бошқа мақбул тилда берилади.

12-модда. Нотариуснинг муҳри, штамплари, иш қоғозлари

Нотариус Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби акс эттирилган, нотариус исми-шарифининг бош ҳарфлари, фамилияси, лавозими ва жойлашган манзили ёки давлат нотариал идорасининг номи кўрсатилган шахсий муҳри, тасдиқловчи ёзувлар битилган штамплари, шахсий иш қоғозлари ёки давлат нотариал идорасининг иш қоғозларига эга бўлади.

13-модда. Нотариусларнинг касбий мажбуриятларини бажариши устидан назорат

Нотариусларнинг ўз касбий мажбуриятларини бажариши устидан назоратни Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармалари амалга оширади.

2-боб. Нотариал идоралар тармоғи, нотариус лавозимига тайинлаш ва лавозимдан озод этиш

14-модда. Давлат нотариал идоралари тармоғи ва штатлари

Ўзбекистон Республикасида давлат нотариал идоралари тармоғи, уларнинг штатлари давлат нотариал идоралари учун белгиланган штатлар сони ва иш ҳақи фонди доирасида мансаб окладлари чизмасига риоя қилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланади.

Икки нафар ва ундан ортиқ нотариус ишлайдиган давлат нотариал идораларида нотариуслардан бири катта давлат нотариуси этиб тайинланади ва унинг зиммасига ушбу нотариал идоранинг маъмурий-ташкилий ишларини назорат қилиш вазифаси юклатилади.

15-модда. Нотариус лавозимини таъсис этиш ва тугатиш тартиби. Нотариус ваколатларини бериш ва уларни бекор қилиш

Нотариус лавозими Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан таъсис этилади ва тугатилади.

Нотариал округдаги нотариуслар лавозимининг сони Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Нотариусга муайян ҳудудда (нотариал округда) нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ваколатларини бериш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ёки унинг топшириғига биноан Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги ёки тегишли адлия бошқармаси томонидан лицензияси бўлган шахслар орасидан танлов асосида амалга оширилади. Танлов ўтказиш тартибини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилайди.

Давлат нотариал идорасида ишлаётган нотариус билан меҳнат шартномасини бекор қилиш меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ўз хоҳиши билан зиммасидаги ваколатларни соқит қилади ёки унинг ваколатлари қуйидаги ҳолларда суднинг нотариал фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқларидан маҳрум қилиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори асосида бекор қилинади:

қасддан жиноят содир этганлиги учун ҳукм қилинган тақдирда -- ҳукм қонуний кучга кирганидан сўнг;

қонунда белгиланган тартибда муомала лаёқати чекланган ёки муомала лаёқатига эга эмас деб топилган тақдирда;

қонун ҳужжатларини бузган, носоғлиги туфайли (тиббий хулоса бўлса) касбий мажбуриятларини бажаришининг имконияти бўлмаган тақдирда ва қонунларда назарда тутилган бошқа ҳолларда лицензия берган органнинг илтимосномасига биноан.

Нотариуснинг ваколатлари бекор қилинган тақдирда, тегишли адлия органи унда сақланаётган ҳужжатларни бошқа нотариусга топшириш тўғрисида қарор чиқаради.

16-модда. Нотариуснинг фаолият кўрсатиш ҳудуди (нотариал округ)

Нотариуснинг фаолият кўрсатиш ҳудуди (нотариал округ) Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий бўлинишига мувофиқ белгиланади. Туманларга бўлинган шаҳарларда тегишли шаҳарнинг бутун ҳудуди нотариал хизмат кўрсатиш ҳудуди ҳисобланади.

Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги ёки тегишли адлия бошқармаси содир этилиш жойи қонун ҳужжатларида белгиланган нотариал ҳаракатларни бажариш юзасидан нотариус ўз вазифаларини амалга оширишга ҳақли бўлган ҳудудни белгилаб беради.

Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, адлия бошқармаси аниқ ҳолатларни ҳисобга олиб, нотариуснинг ваколатлари амал қиладиган ҳудудни ўзгартириши мумкин. Кўрсатилган ҳудуд доирасида нотариуснинг ўз иш жойи бўлиши шарт.

Ҳар бир фуқаро ёки юридик шахс нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун хоҳлаган нотариусга мурожаат қилишга ҳақлидир, ушбу Қонуннинг 37, 44, 51, 52, 59, 62, 63, 74, 82 ва 93-моддаларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Нотариуснинг нотариал ҳаракатни белгиланган фаолият ҳудудидан ташқарида амалга ошириши бу ҳаракатни ҳақиқий эмас, деб топишга асос бўлмайди.

Нотариус мавжуд бўлмаган ҳудуддаги васият қилувчи оғир касал бўлган ҳолларда васиятномани тасдиқлаш учун нотариус ўзи хизмат кўрсатадиган ҳудуддан ташқарига чиқишга ҳақлидир.

3-боб. Нотариуснинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги

17-модда. Нотариуснинг ҳуқуқлари

Нотариус қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўзига мурожаат қилган барча шахслар учун ушбу Қонунда назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга ошириш, нотариал ҳаракатни амалга ошириш жойи қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган ҳоллар бундан мустасно;

битим ва аризаларнинг лойиҳаларини тузиш, ҳужжатларнинг нусхаларини ва улардан кўчирмаларни тайёрлаш, шунингдек нотариал ҳаракатларнинг амалга оширилишига доир масалалар юзасидан тушунтиришлар бериш;

жисмоний ва юридик шахслардан нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳужжатларни талаб қилиб олиш.

18-модда. Нотариуснинг мажбуриятлари

Нотариус:

жисмоний ва юридик шахсларга ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда кўмаклашиши, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириб бериши;

томонлар тақдим этган битимлар лойиҳаларининг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини тушунтириши, ушбу битимлар мазмуни томонларнинг асл мақсадига мос келиш-келмаслигини ва қонун талабларига зид келиш-келмаслигини текшириши;

юридик жиҳатдан бехабарлик жисмоний ва юридик шахслар зарарига фойдаланилмаслиги учун амалга оширилаётган нотариал ҳаракатларнинг оқибатлари ҳақида уларни огоҳлантириши;

қонун ҳужжатларига мос келмайдиган нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиши;

нотариал ҳаракатларни амалга ошириш вақтида фуқаролар ёки мансабдор шахслар томонидан қонунчилик бузилганлигини аниқлаган тақдирда, зарур чора-тадбирлар кўрилиши учун тегишли корхоналар, муассасалар, ташкилотларга ёки прокурорга бу ҳақда хабар қилиши;

қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда мерос ёки ҳадя тартибида ўтаётган мол-мулкдан ундириладиган солиқни ҳисоблаб чиқиш учун фуқароларнинг мулкига айланаётган мол-мулкнинг қиймати тўғрисида солиқ органига маълумотнома бериши шарт.

19-модда. Нотариуснинг жавобгарлиги

Давлат нотариал идорасида ишловчи ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус қонун ҳужжатларига зид хатти-ҳаракатлар содир этса, шунингдек, ушбу Қонун 18-моддасининг еттинчи хатбошисида назарда тутилган ахборотни солиқ органларига тақдим этмаса, белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус амалга оширилган нотариал ҳаракат ҳақидаги маълумотларни қасддан ошкор қилган бўлса ёки қонун ҳужжатларига зид бўлган нотариал ҳаракатларни амалга оширган бўлса, бунинг оқибатида етказилган зиённи суд қарорига биноан қоплаши шарт.

20-модда. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус фаолиятини суғурта қилиш

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ўз фаолиятини суғурта қилиш тўғрисида шартнома тузиши шарт. Нотариус суғурта шартномасини тузмасдан ўз мажбуриятларини бажаришга ҳақли эмас.

Суғурта суммаси белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг юз баробаридан кам бўлмаслиги керак.

4-боб. Нотариуслар фаолиятининг молиявий таъминоти

21-модда. Нотариал ҳаракатлар ва нотариуслар томонидан кўрсатилган бошқа хизматлар учун ҳақ тўлаш

Давлат нотариал идорасида ишловчи нотариус нотариал ҳаракатларни амалга оширганлик ҳамда ҳужжатлардан нусха (дубликат) берганлик учун Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида белгиланган ставкалар бўйича давлат божи ундиради.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида нотариал шаклда бўлиши мажбурий қилиб қўйилган ҳаракатларни бажарганлик учун худди шу ҳаракатларни давлат нотариал идораларида бажарганлик учун олиниши назарда тутилган давлат божи миқдорларига мувофиқ тарифлар бўйича ҳақ ундиради.

Давлат божи ҳақидаги қонун ҳужжатларида жисмоний ва юридик шахслар учун назарда тутилган имтиёзлар давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар ҳам, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ҳам нотариал ҳаракатларни бажарганларида, ҳужжатлар лойиҳаларини тузганларида, ҳужжатларнинг нусхаларини берганларида ва бошқа техник ишларни бажарганларида мазкур шахсларга нисбатан татбиқ этилади.

Нотариус нотариал ҳаракатни бажариш учун ўз иш жойидан ташқарига чиққанида манфаатдор жисмоний ва юридик шахслар унинг амалдаги транспорт харажатларини қоплайдилар.

Нотариусга мурожаат қилган жисмоний ва (ёки) юридик шахслар билан нотариус ўртасидаги келишувга мувофиқ нотариуслар томонидан ҳуқуқий ва техник тусдаги қўшимча хизматлар кўрсатилганлиги учун ҳақ ундирилиши мумкин.

22-модда. Нотариал фаолиятни маблағ билан таъминлаш

Давлат нотариал идоралари Ўзбекистон Реаспубликаси давлат бюджети ҳисобидан маблағ билан таъминланади.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуснинг нотариал ҳаракатларни амалга оширганлик ҳамда ҳуқуқий ва техник тусдаги хизматлар кўрсатганлик учун олган пул маблағлари, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа молиявий тушумлари унинг фаолиятини маблағ билан таъминлаш манбаи ҳисобланади. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус томонидан олинган пул маблағлари давлат бюджетига солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан кейин нотариуснинг мулкига ўтади.

Депозит ҳисобварақларда турган пул маблағлари хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуснинг даромади ҳисобланмайди.

II БЎЛИМ. НОТАРИАЛ ҲАРАКАТЛАР ВА УЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ ҚОИДАЛАРИ

5-боб. Нотариал ҳаракатлар

23-модда. Давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар амалга оширадиган нотариал ҳаракатлар

Давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар қуйидаги нотариал ҳаракатларни амалга оширади:

1) битимларни тасдиқлайди;

2) васиятномаларни тасдиқлайди;

3) эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳномалар беради;

4) мол-мулкни ўзга шаҳсга ўтказишни тақиқлаб қўяди ва тақиқни бекор қилади;

5) меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома беради;

6) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради;

7) ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлайди;

8) ҳужжатларнинг бир тилдан бошқа тилга тўғри таржима қилинганлигини шаҳодатлайди;

9) ҳужжатлардаги имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди;

10) кўчмас мулк очиқ савдода сотиб олинганлиги ҳақида гувоҳнома беради;

11) фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлайди;

12) фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлайди;

13) фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлигини тасдиқлайди;

14) ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлайди;

15) жисмоний ва юридик шахсларнинг аризаларини бошқа жисмоний ва юридик шахсларга топширади;

16) пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиб олади;

17) ҳужжатларни сақлаш учун қабул қилиб олади;

18) пул тўлаш учун чекларни тақдим этади ва чеклар бўйича пул тўланмаганлигини тасдиқлайди;

19) ижро хатларини ёзади;

20) векселларнинг протестларини амалга оширади;

21) денгиз протестларини амалга оширади;

22) нотариал тасдиқланган ҳужжатларнинг дубликатларини ҳамда реестрлардан кўчирмаларни беради.

Давлат нотариал идораларида ишловчи нотариуслар қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

24-модда. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ушбу Қонуннинг 23-моддасида назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга оширади, мол-мулкни ўзга шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш, меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш ва мерос мол-мулкни қўриқлаш чора-тадбирларини кўриш бундан мустасно.

25-модда. Шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар

Аҳоли пунктида нотариус мавжуд бўлмаган тақдирда шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) қуйидаги нотариал ҳаракатларни амалга оширади:

1) васиятномаларни тасдиқлайди;

2) ишончномаларни тасдиқлайди, автотранспорт воситаларини бошқариш ва тасарруф этиш ҳақидаги ишончномалар бундан мустасно;

3) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради;

4) ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлайди, маълумот ҳақидаги ҳужжат нусхалари бундан мустасно;

5) ҳужжатлардаги имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди.

(Давоми 3-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

НОТАРИАТ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 2-бетда).

Шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинларининг раислари (оқсоқоллари) қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

26-модда. Нотариал тасдиқланган ҳужжатларга тенглаштириладиган васиятномалар ва ишончномалар

Қуйидагилар нотариал тасдиқланган ҳужжатларга тенглаштирилади:

касалхоналарда, госпиталларда, бошқа стационар даволаш муассасаларида даволанаётган ёки қариялар ва ногиронлар уйларида яшаётган фуқароларнинг ушбу касалхоналар, госпиталлар ва бошқа даволаш муассасаларининг бош шифокорлари, уларнинг тиббиёт бўйича ўринбосарлари ёки навбатчи шифокорлари, шунингдек, госпиталларнинг бошлиқлари, қариялар ва ногиронлар уйларининг директорлари ва бош шифокорлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи остида сузиб юрган кемаларда сафарда бўлган фуқароларнинг шу кемаларнинг капитанлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

қидирув экспедицияларида ёки шунга ўхшаш бошқа экспедицияларда бўлган фуқароларнинг шу экспедициялар бошлиқлари томонидан тасдиқланган васиятномалари;

ҳарбий хизматчиларнинг, ҳарбий қисмлар жойлашган, нотариуслар бўлмаган пунктларда эса, шу қисмларда ишловчи ҳарбий хизматчи бўлмаган шахсларнинг, улар оила аъзоларининг ҳамда ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ҳарбий қисмларнинг командирлари томонидан тасдиқланган васиятномалари ва ишончномалари;

озодликдан маҳрум этиш жойларидаги ёки қамоқдаги шахсларнинг тегишли муассасалар бошлиқлари томонидан тасдиқланган васиятномалари ва ишончномалари.

Васиятномалар ва ишончномаларни ушбу моддада айтиб ўтилган мансабдор шахслар томонидан тасдиқлаш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилаб қўядиган тартибда амалга оширилади.

27-модда. Мансабдор шахслар томонидан тасдиқланган васиятномаларни давлат нотариал идорасига бериш

Ушбу Қонуннинг 26-моддасида санаб ўтилган мансабдор шахслар ўзлари тасдиқлаган васиятномаларнинг биттадан нусхасини васият қилувчи доимий яшайдиган жойдаги давлат нотариал идорасига сақлаш учун кечиктирмай юборишлари шарт.

Агар васият қилувчининг Ўзбекистон Республикасида доимий яшаш жойи бўлмаса ёки унинг яшаш жойи номаълум бўлса, васиятнома Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилайдиган давлат нотариал идорасига юборилади.

Давлат нотариуси сақлаш учун келиб тушган васиятномани текшириб кўриши ва унинг қонунга номувофиқлиги аниқланган тақдирда, бу хусусда васият қилувчига ва васиятномани тасдиқлаган мансабдор шахсга маълум қилиши шарт.

28-модда. Консуллар томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар

Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг консуллари қуйидаги нотариал ҳаракатларни амалга оширади:

1) битимларни (шартномалар, васиятномалар, ишончномалар ва ҳоказоларни) тасдиқлайди, Ўзбекистон Республикасидаги уй-жойларни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги шартномалар бундан мустасно;

2) фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлайди;

3) фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлайди;

4) фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлигини тасдиқлайди;

5) ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлайди;

6) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради;

7) меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар беради;

8) эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга мулк ҳуқуқи ҳақида гувоҳномалар беради;

9) ҳужжатларнинг нусхалари ва ҳужжатлардан олинган кўчирмалар тўғрилигини шаҳодатлайди;

10) ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди;

11) ҳужжатларнинг бир тилдан бошқа тилга тўғри таржима қилинганлигини шаҳодатлайди;

12) пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиб олади;

13) сақлаш учун ҳужжатларни қабул қилиб олади;

14) ижро хатларини ёзади;

15) денгиз протестларини амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг консуллари қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

29-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби

Нотариусларнинг, нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган бошқа мансабдор шахсларнинг нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

6-боб. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш қоидалари

30-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш жойи

Нотариал ҳаракатлар нотариал идора ёки фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органи жойлашган бинода амалга оширилади.

Фуқаро касаллиги, ногиронлиги туфайли ёки бошқа сабабларга кўра давлат нотариал идорасига, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус ҳузурига бора олмайдиган айрим ҳолларда нотариал ҳаракатлар мазкур фуқаро турган жойда амалга оширилиши мумкин.

Қонун ҳужжатларида нотариал ҳаракатлар нотариал идораларнинг ҳамда фуқаролар ўзини-ўзи бошқариш органларининг биноларидан ташқарида амалга ошириладиган бошқа ҳоллар ҳам назарда тутилиши мумкин.

31-модда. Нотариал ҳаракатни амалга ошириш ва тўхтатиб туриш муддатлари

Нотариал ҳаракатлар ҳақ тўланганидан сўнг зарур бўлган барча ҳужжатлар тақдим этилган куни амалга оширилади.

Нотариал ҳаракатни амалга ошириш қўшимча маълумотларни талаб қилиб олиш ёки ҳужжатларни экспертизага юбориш зарур бўлганида кечиктирилиши мумкин.

Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш, башарти қонунга биноан манфаатдор шахслардан ушбу ҳаракатларни амалга оширишга эътироз бор-йўқлигини сўраш зарур бўлганда, кечиктирилиши мумкин. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни кечиктириш муддати бир ойдан ошмаслиги лозим. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган шахснинг талабига кўра унга нотариал ҳаракатни амалга оширишни кечиктириш ҳақидаги қарор берилади.

Манфаатдор шахс тасдиқлашни сўраётган ҳуқуқ ёки факт устида даъволашиш учун судга мурожаат қилиш истагидаги бошқа манфаатдор шахснинг аризасига кўра нотариал ҳаракатни амалга ошириш кўпи билан ўн кун муддатга кечиктирилиши мумкин. Агар бу муддат ичида ариза тушганлиги ҳақида суддан маълумот олинмаса, нотариал ҳаракат амалга оширилиши лозим.

Бир манфаатдор шахс тасдиқлашни сўраётган ҳуқуқ ёки факт устида даъволашаётган бошқа манфаатдор шахсдан ариза тушганлиги тўғрисида суддан маълумот олинган тақдирда нотариал ҳаракатни амалга ошириш мазкур иш судда ҳал бўлгунига қадар тўхтатиб турилади.

Қонун ҳужжатларида нотариал ҳаракатларни амалга оширишни кечиктириш ва тўхтатиб туришнинг бошқа асослари ҳам белгиланиши мумкин.

32-модда. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган кишининг шахсини аниқлаш

Нотариуслар ва нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи бошқа мансабдор шахслар нотариал ҳаракатларни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган кишиларнинг шахсини аниқлайди.

Нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган кишининг шахси унинг шахсига нисбатан ҳар қандай шубҳаларни истисно этадиган паспорти ёки бошқа ҳужжатларига асосан аниқланиши керак.

33-модда. Битимларда иштирок этаётган фуқароларнинг муомала лаёқатини ва юридик шахсларнинг ҳуқуқ лаёқатини текшириш

Битимлар тасдиқлаб берилаётганида уларда иштирок этаётган фуқароларнинг муомала лаёқати белгиланган тартибда аниқланади ва юридик шахсларнинг ҳуқуқ лаёқати текширилади. Битим вакил томонидан тузилган тақдирда унинг ваколати ҳам текширилади.

34-модда. Нотариал тасдиқланадиган битимлар, шунингдек, аризалар ва бошқа ҳужжатларни имзолаш тартиби

Нотариал тасдиқланадиган битимлар, шунингдек, аризалар ва бошқа ҳужжатлар нотариус иштирокида имзоланади.

Агар фуқаро жисмоний нуқсони, касаллиги туфайли ёки қандайдир бошқа сабабларга кўра битим, ариза ёки бошқа ҳужжатни ўз қўли билан имзолай олмаса, битим, ариза ёки бошқа ҳужжатни унинг топшириғига кўра унинг ўзи ва нотариус ҳозирлигида бошқа фуқаро имзолаши мумкин, бунда нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган фуқаронинг ҳужжатни ўз қўли билан имзолай олмаганлиги сабаблари ёзиб қўйилиши лозим.

Башарти нотариал идоранинг йиғмажилдларида корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар мансабдор шахсларининг ваколатлари текширилганлиги ҳақида маълумотлар, имзоларининг шахсан мурожаат қилинган вақтда олинган намунаси бўлса ва уларнинг имзолари ҳақиқийлигига шубҳа туғилмайдиган бўлса, нотариус бу мансабдор шахсларнинг ўзлари келишини талаб қилмаслиги мумкин.

35-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун тақдим этиладиган ҳужжатларга қўйиладиган талаблар

Нотариуслар нотариал ҳаракатларни амалга ошириш учун қириб ўчирилган ёки қўшимчалар киритилган, сўзлари устидан чизилган ва изоҳ берилмаган бошқа тузатишлари бўлган ҳужжатларни, шунингдек, қаламда ёзилган ҳужжатларни қабул қилмайди.

Нотариал тасдиқланадиган битимларнинг матни аниқ ва равшан ёзилган бўлиши керак, ҳужжатнинг мазмунига тааллуқли сана ва муддатлар ҳеч бўлмаганда бир марта сўз билан, юридик шахсларнинг номлари эса -- улар органларининг манзилларини кўрсатган ҳолда қисқартиришларсиз ёзилиши лозим. Фуқароларнинг фамилияси, исми, отасининг исми тўлиқ ёзилиб, яшаш жойи кўрсатилган бўлиши керак.

Бир варақдан ортиқ бўлган ҳужжат ип ўтказиб тикилган, варақлари рақамланган ва муҳр босиб тасдиқланган бўлиши керак.

36-модда. Тасдиқловчи ёзувларни ёзиш ва гувоҳномалар бериш

Битимларни тасдиқлашда, ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини, ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқийлигини, ҳужжатларнинг бир тилдан бошқа тилга қилинган таржимаси тўғрилигини тасдиқлашда, ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлашда тегишли ҳужжатларга тасдиқловчи ёзувлар ёзилади.

Меросга бўлган ҳуқуқ, мулк ҳуқуқи тасдиқланганда, фуқаронинг тирик эканлиги ва муайян жойда эканлиги фактлари, фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлиги тасдиқланганда, сақлаш учун ҳужжатлар қабул қилиб олинганида тегишли гувоҳномалар берилади.

37-модда. Нотариал ҳаракатларни амалга ошириш ҳуқуқини чеклашлар

Нотариуслар ўз номига ва ўз номидан, хотини (эри) номига ҳамда унинг номидан, хотининнинг (эрининг) ва ўзининг қариндош-уруғлари (ота-онаси, болалари, набиралари, туғишган акаука ва опа-сингиллари), улар билан васийлик ва ҳомийлик туфайли боғланган шахслар номига ҳамда уларнинг номидан, шунингдек, мазкур давлат нотариал идорасининг ходимлари ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуснинг қўлида ишловчи шахслар номига ва уларнинг номидан нотариал ҳаракатларни амалга оширишга ҳақли эмас.

38-модда. Нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиш

Нотариус қуйидаги ҳолларда нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этади, агар:

бундай ҳаракатни амалга ошириш қонунга зид бўлса;

бу ҳаракат бошқа нотариус томонидан амалга оширилиши керак бўлса;

муомалага лаёқатсиз фуқаро ёхуд зарур ваколатлари бўлмаган вакил нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган бўлса;

юридик шахс номидан амалга ошириладиган битим унинг уставида ёки низомида кўрсатилган мақсадларга зид бўлса;

битим қонун талабларига мувофиқ бўлмаса;

нотариал ҳаракатни амалга ошириш учун тақдим этилаётган ҳужжатлар қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ бўлмаса.

Нотариал ҳаракатни амалга ошириш рад этилган тақдирда нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиш ҳақида нотариус мурожаат қилинган кундан бошлаб уч кундан кечиктирмасдан қарор чиқаради.

Нотариус нотариал ҳаракатни амалга ошириш тўғрисидаги мурожаати рад этилган шахснинг илтимосига биноан рад этиш сабабини ёзма равишда баён этиши ва рад этиш устидан шикоят қилиш тартибини тушунтириб бериши лозим.

39-модда. Нотариал ҳаракат устидан, нотариал ҳаракатни кечиктириш ёки уни амалга оширишни рад этиш тўғрисидаги қарор устидан шикоят қилиш

Амалга оширилган нотариал ҳаракатни, нотариал ҳаракатни кечиктириш ёки нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этиш тўғрисидаги қарорни нотўғри деб ҳисоблаган манфаатдор шахс бу хусусда давлат нотариал идораси ёки хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус турган жойдаги судга шикоят қилишга ҳақлидир.

40-модда. Нотариал ҳаракатларни рўйхатга олиш

Нотариуслар томонидан амалга ошириладиган нотариал ҳаракатлар реестрда рўйхатга олинади. Ҳар бир нотариал ҳаракат алоҳида тартиб рақами билан рўйхатга олинади.

Нотариуслар ушбу Қонун 6-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида кўрсатилган жисмоний ёки юридик шахсларнинг ёзма аризасига биноан нотариал ҳаракатларни рўйхатга олиш реестрларидан кўчирмалар беради.

41-модда. Нотариал ҳаракатларни, нотариал гувоҳномаларни, тасдиқловчи ёзувларни рўйхатга олиш реестларининг шакллари

Нотариал ҳаракатларни, нотариал гувоҳномаларни, битимар ва тасдиқланувчи ҳужжатлардаги тасдиқловчи ёзувларни рўйхатга олиш реестларининг шакллари Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

42-модда. Нотариал тасдиқланган ҳужжатларнинг дубликатларини бериш

Нотариус томонидан тасдиқланган ёки берилган, нусхалари нотариал идоранинг йиғмажилдларида сақланаётган ҳужжатлар йўқолган тақдирда номидан ёхуд топшириғига биноан нотариал ҳаракатлар бажарилган жисмоний ва юридик шахсларнинг ёки улар қонуний вакилларининг ёзма аризасига кўра йўқолган ҳужжатларнинг дубликатлари берилади.

Дубликатларни бериш ушбу Қонуннинг 6 ва 40-моддалари талабларига риоя этган ҳолда бажарилади.

7-боб. Битимларни тасдиқлаш

43-модда. Нотариал тартибда тасдиқланадиган битимлар

Нотариуслар қонун ҳужжатларига биноан нотариал шаклда тасдиқланиши мажбурий қилиб қўйилган битимларни тасдиқлайди. Томонларнинг хоҳишига кўра нотариус бошқа битимларни ҳам тасдиқлаши мумкин.

44-модда. Рўйхатдан ўтказилиши лозим бўлган мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги битимларни тасдиқлаш

Рўйхатдан ўтказилиши лозим бўлган мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги битимлар бошқа шахсга ўтказилаётган ёки гаровга қўйилаётган мол-мулкка мулк ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этилган тақдирдагина тасдиқланиши мумкин.

Уй-жойни (уй-жойнинг бир қисмини), квартира, дала ҳовли, боғ ҳовли, гаражни, шунингдек, бошқа бино, иншоот ёки иморатни бошқа шахсга ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги битимлар шу мол-мулк жойлашган ҳудудда тасдиқланади. Бунда уларнинг бошқа шахсга ўтказувчига тегишлилиги, бошқа шахсга ўтказиш тақиқланмаганлиги ва хатланмаганлиги текширилади. Тақиқ мавжуд бўлган ҳолларда кўрсатиб ўтилган мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш тўғрисидаги битим кредитор билан олувчи шахс қарзни олувчининг ҳисобига ўтказишга рози бўлганлари тақдирдагина тасдиқланиши мумкин.

45-модда. Васиятномаларни тасдиқлаш

Нотариуслар муомалага лаёқатли фуқароларнинг қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ тузилган ва уларнинг ўзлари нотариусга шахсан тақдим этган васиятномаларини тасдиқлайди. Васиятномаларни вакиллар орқали тасдиқлашга йўл қўйилмайди.

Васиятномани тасдиқлаб беришда васият қилувчидан унинг васият қилинаётган мол-мулкка бўлган ҳуқуқини тасдиқловчи далилларни тақдим этиш талаб қилинмайди.

46-модда. Васиятномаларни ўзгартириш ва бекор қилиш тартиби

Нотариуслар, васиятномани бекор қилиш тўғрисида ариза олинган тақдирда, шунингдек, васиятномани бекор қилувчи ёки ўзгартирувчи янги васиятнома олинган тақдирда васиятноманинг нотариусда сақланаётган нусхасига ва нотариал ҳаракатларни рўйхатга олиш реестрига бу хусусда белги қўяди. Васиятномани бекор қилиш ҳақидаги аризага қўйилган имзо нотариал шаҳодатланиши лозим.

47-модда. Ишончномаларни тасдиқлаш

Нотариуслар бир ёки бир неча шахс номидан бир ёки бир неча шахс номига ёзилган ишончномаларни тасдиқлайди.

Ўз ваколатини бошқа шахсга ишониб топшириш тартибида берилган ишончнома шундай ишониб топшириш ҳуқуқи кўрсатиб қўйилган асосий ишончнома тақдим этилганидан кейин ёки асосий ишончнома бўйича вакил ишончнома берган шахснинг манфаатларини ҳимоя қилиш учун вазият тақозоси билан шундай иш тутишга мажбур бўлганлиги ҳақида далиллар тақдим этганидан кейин нотариал тасдиқланиши керак. Ўз ваколатини бошқа шахсга ишониб топшириш тартибида берилган ишончнома асосий ишончнома бўйича берилганидан кўпроқ ҳуқуқни қамраб олмаслиги керак. Ўз ваколатини бошқа шахсга ишониб топшириш тартибида берилган ишончноманинг амал қилиш муддати бу ишончномани беришга асос бўлган асосий ишончноманинг амал қилиш муддатидан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

48-модда. Битим мазмуни баён этилган ҳужжат нусхаларининг сони

Нотариал тартибда тасдиқланадиган битим мазмуни баён этилган ҳужжат нусхаларининг сони нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган шахслар томонидан белгиланади, лекин у битимда қатнашувчи томонлар миқдоридан ошиб кетмаслиги керак. Бироқ васиятномалар ва мол-мулкни гаровга қўйиш, турар жойни ва бошқа кўчмас мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш тўғрисидаги шартномалар нотариусга камида икки нусхада тақдим этилади, улардан биттаси нотариал идоранинг йиғмажилдларида қолади.

8-боб. Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўриш, меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар бериш

49-модда. Меросхўрларни мерос очилганлиги ҳақида хабардор қилиш

Нотариус мерос очилганлиги ҳақидаги хабарни олгач, бу ҳақда турар жойи ва иш жойи ўзига маълум бўлган меросхўрларни хабардор қилиши шарт.

Нотариус бу ҳақда оммавий ахборот воситаларида ошкора маълум қилиш ёки хабар бериш йўли билан ҳам меросхўрларни чақириши мумкин.

50-модда. Меросни қабул қилиш ёки ундан воз кечиш ҳақидаги аризаларни қабул қилиш

Мерос очилган жойдаги нотариус қонун ҳужжатларига мувофиқ меросни қабул қилиш ёки ундан воз кечиш ҳақидаги аризаларни қабул қилади. Меросни қабул қилиш ёки ундан воз кечиш ҳақидаги аризалар ёзма равишда берилиши керак.

51-модда. Мерос қолдирувчининг кредиторларидан даъволарни қабул қилиш

Мерос очилган жойдаги нотариус қонун ҳужжатларига мувофиқ мерос қолдирувчининг кредиторларидан даъволарни қабул қилади. Даъволар ёзма равишда баён этилиши шарт.

52-модда. Мерос мол-мулкни қўриқлаш

Мерос очилган жойдаги нотариус, башарти меросхўрларнинг, васият мажбурияти юзасидан ҳуқуқ олувчиларнинг, кредиторлар ёки давлатнинг манфаатлари учун зарур бўлса, жисмоний ва юридик шахсларнинг хабарига кўра ёки ўз ташаббуси билан мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўради.

53-модда. Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўриш тўғрисида топшириқ бериш

Агар мерос қолдирувчининг мол-мулки ёки унинг бир қисми мерос очилган жойдан ташқарида бўлса, мерос очилган жойдаги нотариус бу ҳақда мерос мол-мулк жойлашган ердаги нотариусга ёки нотариал ҳаракатларни амалга оширувчи фуқаролар йиғинининг раисига (оқсоқолига) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўриш тўғрисида топшириқ юборади.

Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар кўрган нотариус ёки фуқаролар йиғинининг раиси (оқсоқоли) мерос очилган жойдаги нотариал идорага кўрилган чора-тадбирлар ҳақида хабар қилади ва мерос мол-мулк рўйхатининг нусхасини юборади.

54-модда. Мерос мол-мулкни рўйхатга олиш ва уни сақлаш учун топшириш

Мерос мол-мулкнинг қўриқланиши учун нотариуслар бу мол-мулкни рўйхатга олади ва мол-мулкни сақлаш учун меросхўрларга ёки бошқа шахсларга топширади.

Мерос таркибида бошқаришни талаб этадиган мол-мулк бўлса, шунингдек, мерос қолдирувчининг кредиторлари меросхўрлар меросни қабул қилиб олгунга қадар даъво қўзғатган ҳолларда нотариус мерос бошқарувчисини тайинлайди. Давлат нотариал идораси бўлмаган жойларда фуқароларнинг тегишли ўзини-ўзи бошқариш органи юқорида кўрсатилган ҳолларда мерос мол-мулк устидан мерос бошқарувчисини тайинлайди.

Мерос бошқарувчилари ва мерос мол-мулк сақлаш учун топширилган бошқа шахслар мерос мол-мулкни талон-торож қилганлик, бошқа шахсга берганлик ёки яширганлик учун ва меросхўрларга зарар етказганлик учун жавобгарлик тўғрисида огоҳлантирилади.

55-модда. Мерос мол-мулкни сақлаганлик учун тақдирлаш

Мерос бошқарувчилари ва мерос мол-мулк сақлаш учун топширилган бошқа шахслар, агар меросхўр бўлмасалар, мерос мол-мулкни сақлаганлик учун меросхўрлардан ҳақ олишга ҳақлидир. Кўрсатиб ўтилган шахсларнинг мерос мол-мулкни сақлаш ва бошқариш учун қилган зарур харажатлари ҳам қопланади, бунда мол-мулкдан фойдаланиш ҳисобига амалда олинган фойда чегириб ташланади.

56-модда. Мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирларни тўхтатиш

Мерос мол-мулкни қўриқлаш меросхўрлар томонидан мерос қабул қилиб олингунга қадар, агар мерос улар томонидан қабул қилиб олинмаган бўлса, қонунда белгилаб қўйилган меросни қабул қилиб олиш муддати ўтгунга қадар давом этади.

Мерос очилган жойдаги нотариус мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-тадбирлар тўхтатилиши ҳақида меросхўрларни, агар мол-мулк ворислик ҳуқуқи бўйича давлатга ўтса, тегишли давлат органини олдиндан хабардор қилиши шарт.

57-модда. Мерос мол-мулк ҳисобидан харажатларни тўлаш

Нотариус меросхўрлар томонидан мерос қабул қилиб олингунига қадар, агар мерос қабул қилиб олинмаган бўлса, давлатга меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берилгунига қадар мерос мол-мулк ҳисобидан:

мерос қолдирувчи касал бўлган вақт мобайнида унга қараб туриш, шунингдек, вафот этган тақдирда уни дафн этиш ва қабрини обод қилиш;

мерос қолдирувчининг қарамоғида бўлган фуқароларни таъминлаш;

иш ҳақи бўйича даъволарни ва уларга тенглаштирилган даъволарни қаноатлантириш;

мерос мол-мулкни қўриқлаш ва уни бошқариш, шунингдек, меросхўрларни чақириш ҳақидаги хабарни эълон қилиш билан боғлиқ харажатларни тўлаш тўғрисида фармойиш беради.

Қонунларда мерос мол-мулк ҳисобидан харажатларни қоплашнинг бошқа ҳоллари ҳам белгиланиши мумкин.

58-модда. Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар бериш жойи ва муддатлари

Мерос очилган жойдаги нотариус меросхўрларнинг ёзма аризаларига кўра меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар беради.

Гувоҳномалар қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда берилади.

59-модда. Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш тартиби

Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома меросни қабул қилиб олган меросхўрларга қонун ҳужжатларига мувофиқ берилади.

Меросни қабул қилиб олиш муддатини ўтказиб юборган меросхўрлар меросни қабул қилиб олган бошқа барча меросхўрларнинг розилиги билан меросни қабул қилиб олган меросхўрлар қаторига киритилиши мумкин. Бу розилик меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома берилгунига қадар ёзма равишда билдирилиши керак.

Меросга бўлган ҳукук тўғрисидаги гувоҳнома барча меросхўрларга биргаликда ёки уларнинг хоҳишига боғлиқ равишда ҳар бирига алоҳида берилиши мумкин.

Нотариуслар вояга етмаган ёки муомалага лаёқатсиз меросхўрларнинг мулкий манфаатларини муҳофаза қилиш учун уларга меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берилганлиги ҳақида меросхўрлар яшаётган жойдаги васийлик ва ҳомийлик органларига хабар қилади.

Мол-мулк ворислик ҳуқуқи бўйича давлатга ёки қонунда назарда тутилган ҳолларда фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларига ўтган тақдирда меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома тегишли давлат органига ёки фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органига берилади.

60-модда. Қонун бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома беришнинг шартлари

Нотариус қонун бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш чоғида тегишли далилларни талаб қилиб олиш йўли билан мерос қолдирувчининг вафот этганлигини, мерос очилган жой ва вақтни, меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома беришни сўраб ариза топширган шахсларнинг

(Давоми 4-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

НОТАРИАТ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 2, 3-бетларда).
мерос қолдирувчи билан қонун бўйича ворисликка чақириш учун асос бўладиган муносабатлари мавжудлиги ёки мавжуд эмаслигини, мерос мол-мулкнинг таркиби ва жойини текшириб кўради.

Агар қонун бўйича меросхўрларнинг бири ёки бир нечаси ворисликка чақиришга асос бўладиган муносабатлар мавжудлигини исботлайдиган ҳужжатларни тақдим этиш имкониятига эга бўлмаса, улар меросни қабул қилиб олган ва тегишли исботларни тақдим этган бошқа барча меросхўрларнинг ёзма розилиги билан меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳномага киритилиши мумкин.

61-модда. Васиятнома бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш шартлари

Нотариус васиятнома бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш чоғида тегишли далилларни талаб қилиб олиш йўли билан мерос қолдирувчининг вафот этганлигини, васиятноманинг бор-йўқлигини, мерос очилган вақт ва жойни, мерос мол-мулкнинг таркиби ва жойини текширади.

Нотариус меросдан шак-шубҳасиз улуш олиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар доирасини ҳам аниқлайди.

9-боб. Эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳномалар бериш. Мол-мулкни бошқа шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш

62-модда. Эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳномалар бериш

Нотариус эр-хотиннинг ёзма аризасига мувофиқ улардан бирига ёки ҳар иккисига никоҳ давомида орттирилган умумий мол-мулкдаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома беради.

Уй-жойга (уй-жойнинг бир қисмига), квартирага, дала ҳовлига, боғ ҳовлига, гаражга, шунингдек, бошқа бинолар, иншоотлар ва иморатларга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома шу мол-мулклар жойлашган ердаги нотариус томонидан берилади.

63-модда. Марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотиннинг (эрнинг) аризасига кўра умумий мол-мулкдаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома бериш

Эр-хотиндан бири вафот этган тақдирда эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотиннинг (эрнинг) ёзма аризасига кўра мерос очилган жойдаги нотариус томонидан берилиб, меросни қабул қилиб олган меросхўрлар бу хусусда хабардор қилинади.

Эр-хотиннинг умумий мол-мулкидаги улушга бўлган мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотинга (эрга) никоҳ давомида орттирилган умумий мол-мулкнинг ярмиси учун берилиши мумкин.

Меросни қабул қилиб олган меросхўрларнинг ёзма аризасига кўра ва марҳум эрдан (хотиндан) кейин хотиннинг (эрнинг) розилиги билан мулк ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳномада вафот этган эрнинг (хотиннинг) ҳам умумий мол-мулкдаги улуши белгиланиши мумкин.

64-модда. Мол-мулкни бошқа шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш

Мол-мулкни бошқа шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва тақиқни бекор қилиш қонунларда белгиланган шартларда ва тартибда амалга оширилади.

10-боб. Ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини, имзонинг ҳақиқийлигини ва таржиманинг тўғрилигини шаҳодатлаш

65-модда. Ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини шаҳодатлаш

Нотариуслар жисмоний ва юридик шахслар томонидан берилган ҳужжатлар нусхаларининг ва ҳужжатлардан олинган кўчирмаларнинг тўғрилигини ушбу ҳужжатлар қонунга зид бўлмаган, юридик аҳамиятга эга бўлган ҳамда уларнинг нусхалари ва улардан олинган кўчирмаларнинг тўғридигини шаҳодатлаш қонун билан тақиқланмаган ҳолдагина шаҳодатлайди.

Кўчирма олинаётган ҳужжатда ўзаро боғлиқ бўлмаган бир нечта алоҳида масалаларга оид қарорлар бўлган тақдирдагина кўчирманинг тўғрилиги шаҳодатланиши мумкин. Кўчирма ҳужжатнинг муайян масалага доир қисмининг тўла матнини акс эттириши керак.

Фуқаронинг ҳужжатдаги имзоси ҳақиқийлиги унинг иш, ўқиш ёки яшаш жойидаги нотариус ёки корхона, муассаса, ташкилотнинг мансабдор шахси томонидан шаҳодатланган ҳолларда нотариус фуқаро берган ҳужжатнинг нусхаси тўғрилигини шаҳодатлайди.

66-модда. Ҳужжат нусхасидан кўчирилган нусханинг тўғрилигини шаҳодатлаш

Ҳужжат нусхасидан кўчирилган нусханинг тўғрилигини нотариуслар, башарти аввалги нусханинг тўғрилиги нотариал тартибда шаҳодатланган бўлса ёки ҳужжатнинг нусхаси унинг асл нусхаси тайёрланган корхона, муассаса, ташкилот томонидан берилган бўлса, шаҳодатлайди. Кейинги ҳолатда ҳужжатнинг нусхаси мазкур юридик шахснинг иш қоғозида баён этилган, муҳр босиб тасдиқланган ва унда шу ҳужжатнинг асли мазкур корхона. муассаса, ташкилотда эканлиги ёзиб қўйилган бўлиши керак.

67-модда. Ҳужжатлардаги имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлаш

Нотариус мазмуни қонун ҳужжатларига зид бўлмаган ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқийлигини шаҳодатлайди.

Нотариус имзонинг ҳақиқийлигини шаҳодатлар экан, ҳужжатда баён этилган фактларни эмас, балки фақат имзонинг муайян шахс томонидан қўйилганлигини тасдиқлайди.

68-модда. Таржиманинг тўғрилигини шаҳодатлаш

Нотариус, башарти у тегишли тилларни билса, бир тилдан бошқа тилга тўғри таржима қилинганлигини шаҳодатлайди.

Агар нотариус тегишли тилларни билмаса, таржима таржимон томонидан қилиниши мумкин, нотариус унинг имзоси ҳақиқийлигини шаҳодатлайди.

11-боб. Фактларни тасдиқлаш

69-модда. Фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлаш

Нотариус фуқаронинг тирик эканлиги фактини унинг шахсий илтимосига кўра ва унинг иштирокида тасдиқлайди.

Вояга етмаган шахснинг тирик эканлиги фактини тасдиқлаш унинг қонуний вакиллари (ота-онаси, фарзандликка олганлар, васийлар, ҳомийлар), шунингдек, уни ўз ҳомийлигига олган муассасалар ва ташкилотларнинг илтимосига кўра амалга оширилади.

70-модда. Фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлаш

Нотариус фуқаронинг илтимосига кўра унинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлайди.

Вояга етмаган шахснинг муайян жойда эканлиги фактини тасдиқлаш унинг қонуний вакиллари (ота-онаси, фарзандликка олганлар, васийлар, ҳомийлар), шунингдек, уни ўз ҳомийлигига олган муассасалар ва ташкилотларнинг илтимосига кўра амалга оширилади.

71-модда. Фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс эканлигини тасдиқлаш

Нотариус фуқаро тақдим этган фотосуратдаги шахс шу фуқаронинг айнан ўзи эканлигини тасдиқлайди.

72-модда. Ҳужжатларни тақдим этган вақтни тасдиқлаш

Нотариус ўзига ҳужжат тақдим этилган вақтни тасдиқлайди.

12-боб. Жисмоний ва юридик шахсларнинг аризаларини топшириш. Пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиб олиш

73-модда. Аризаларни топшириш

Нотариус жисмоний ва юридик шахсларнинг аризаларини олиб бошқа жисмоний ва юридик шахсларга топширади. Аризалар топширилганлигини маълум қилиш шарти билан почта орқали юборилади ёки бевосита тегишли шахсларга имзо чектириб топширилади. Аризалар телефакс, компьютер тармоқлари ва бошқа техник воситалардан фойдаланиб ҳам узатилиши мумкин. Аризаларни узатиш учун техник воситалардан фойдаланишга кетган ҳаражатларни нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраган шахс тўлайди.

Ариза берган шахснинг илтимосига кўра унга аризанинг топширилганлиги ҳақида гувоҳнома берилади.

74-модда. Пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга қабул қилиш

Нотариус қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда кредиторга топшириш учун қарздордан депозитга пул суммалари ва қимматли қоғозларни қабул қилади.

Нотариус пул суммалари ва қимматли қоғозлар келиб тушганлиги ҳақида кредиторга хабар қилади ҳамда унинг талаби бўйича унга тегишли пул суммалари ва қимматли қоғозларни топщиради.

Пул суммалари ва қимматли қоғозларни депозитга мажбурият бажариладиган жойдаги нотариус қабул қилади.

75-модда. Пул суммалари ва қимматли қоғозларнинг уларни депозитга топширган шахсга қайтарилиши

Пул суммалари ва қимматли қоғозларнинг уларни депозитга топширган шахсга қайтарилишига тўлов кимнинг фойдасига амалга оширилган бўлса, ўша шахснинг ёзма розилиги билан ёки суд қарорига биноан йўл қўйилади.

13-боб. Ижро хатлари ёзиш

76-модда. Қарздордан пул суммаларини ундириш ёки мол-мулкни талаб қилиб олиш

Қарздордан пул суммаларини ундириш ёки мол-мулкни талаб қилиб олиш учун нотариус қарздорликни белгиловчи ҳужжатларга ижро хатларини ёзади.

77-модда. Қарзни ундириш сўзсиз амалга ошириладиган ҳужжатлар рўйхати

Ижро хатларига асосан қарзни ундириш сўзсиз амалга ошириладиган ҳужжатлар рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгилаб қўйилади.

78-модда. Ижро хатларини ёзиш шартлари

Ижро хатлари қуйидаги ҳолларда ёзилади:

тақдим этилган ҳужжатлар қарздорнинг ундириб олувчидан қарздор эканлиги ёки бошқа мажбуриятни шубҳасиз тасдиқласа;

даъво қилиш ҳуқуқи вужудга келган кундан бошлаб ўтган вақт уч йилдан ортиқ бўлмаса.

Агар ижро хати бериш ҳақидаги талаб учун қонун ҳужжатларида бошқа муддат белгиланган бўлса, ижро хати шу муддат ичида берилади.

79-модда Ижро хатининг мазмуни

Ижро хатида қуйидагилар кўрсатилган бўлиши лозим:

ижро хатини ёзаётган нотариус исм-шарифининг бош ҳарфлари, фамилияси, ловозими;

ундириб олувчининг номи ва манзили;

қарздорнинг номи ва манзили;

ундириб олиш амалга ошириладиган муддат;

ундириб олиш керак бўлган суммалар ёки талаб қилиб олиниши керак бўлган нарсалар, шу жумладан, тўланиши керак бўлган пеня, фоизлар;

ундириб олувчи тўлаган ёки қарздордан ундирилиши керак бўлган давлат божи ёки тариф суммалари;

ижро хати ёзилган сана (йил, ой, кун);

ижро хатининг реестрда қайд этилган тартиб рақами;

ижро хатини ёзган нотариуснинг имзоси;

нотариуснинг муҳри.

80-модда. Ижро хатини тақдим этиш муддатлари ва ижро хати бўйича ундириб олиш тартиби

Ижро хати, агар қонун ҳужжатларида бошқа муддат белгиланмаган бўлмаса, у ёзилган кундан бошлаб уч йил муддат ичида мажбурий ижро учун тақдим этилиши мумкин.

Ижро хатини тақдим этишнинг ўтказиб юборилган муддатини, шунингдек, ижро хати бўйича ундиришни тиклаш қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

14-боб. Векселни протест қилиш. Чекни тўловга тақдим этиш ва чекнинг тўланмаганлигини тасдиқлаш

81-модда. Векселни протест қилиш

Нотариус пули тўланмаган, акцепт қилинмаган ва акцепт санаси кўрсатилмаган векселни қонун ҳужжатларига мувофиқ протест қилади.

82-модда. Чекни тўловга тақдим этиш ва чекнинг тўланмаганлигини тасдиқлаш

Тўловчининг турар жойидаги нотариус тўловга тақдим этилган чекни қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ва тартибда қабул қилиб олади.

Чек тўланмаган тақдирда нотариус чекнинг тўланмаганлигини унга ёзиб қўйиш йўли билан тасдиқлайди ва буни реестрда қайд этади. Чекка ёзиш билан бирга чек берувчига унинг чекини банк тўламаганлиги ва бу хусусда чекка ёзиб қўйилганлиги ҳақида билдириш хати юборилади.

Чек тўланмаган тақдирда нотариус чек сақловчининг илтимосига кўра ижро хатини ёзади.

15-боб. Ҳужжатларни сақлаш учун қабул қилиб олиш ва уларни қайтариб бериш

83-модда. Ҳужжатларни сақлаш учун қабул қилиб олиш

Нотариус ҳужжатларни сақлаш учун рўйхат бўйича қабул қилиб олади. Рўйхатнинг бир нусхаси нотариусда қолади, бошқа нусхаси ҳужжатларни сақлаш учун топширган шахсга берилади.

Агар ҳужжатлар лозим тарзда ўраб жойлаштирилган бўлса, шахснинг илтимосига кўра нотариус уларни рўйхатсиз ҳам қабул қилиб олиши мумкин. Ҳужжатлар ўрамига нотариуснинг муҳри қўйилади ҳамда у нотариус ва ҳужжатларни топширган шахс томонидан имзоланади. Бундай ҳолларда нотариус ҳужжатлар ўрамининг бут сақланиши учун жавоб беради.

Ҳужжатларни сақлаш учун топширган шахсга гувоҳнома берилади.

84-модда. Сақлаш учун қабул қилинган ҳужжатларни қайтариш

Сақлаш учун қабул қилинган ҳужжатлар уларни сақлаш учун топширган шахсга ёки унинг қонуний вакилига гувоҳнома ва рўйхатни тақдим этганидан кейин ёхуд суднинг қарори бўйича қайтариб берилади.

16-боб. Денгиз протестларини амалга ошириш

85-модда. Денгиз протестлари ҳақидаги ариза

Нотариус кема эгасининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун далил-исботларни таъминлаш мақсадида кема капитанининг кема сузиб бораётганда ёки у тўхтаб турган жойда содир бўлган ҳамда кема эгасининг олдига мулкий талаблар қўйиш учун асос бўлиши мумкин бўлган ҳодиса тўғрисидаги аризасина қабул қилади.

Денгиз протести ҳақидаги аризада юз берган ҳодиса тафсилотлари ва капитаннинг ўзига ишониб топширилган мулкнинг бут сақланишини таъминлаш юзасидан кўрган чора-тадбирлари баён этилган бўлиши керак.

Денгиз протести тўғрисидаги аризада баён этилган ҳолатларнинг тасдиғи сифатида кема капитани ариза билан бир вақтда ёки кема портга кирган кундан бошлаб, агар ҳодиса портда юз берган бўлса, у юз бергандан сўнг етти кундан кечиктирмай нотариусга кўздан кечириш учун кема дафтарини ва кема дафтаридан олиниб, капитан томонида тасдиқланган кўчирмани тақдим этиши шарт.

86-модда.Денгиз протестлари ҳақида ариза бериш муддатлари

Денгиз протести ҳақидаги ариза кема портга кирган вақтдан бошлаб йигирма тўрт соат ичида берилади.Агар денгиз протести ҳақида ариза бериш зарратини келтириб чиқарган ҳодиса портда юз берган бўлса, протест ҳодиса юз берган вақтдан бошлаб йигирма тўрт соат ичида берилиши керак.

Протестни белгиланган муддатда беришнинг имкони бўлмаган тақдирда, бунинг сабаблари денгиз протести ҳақидаги аризада кўрсатилиши керак.

87-модда. Денгиз протести ҳақида далолатнома тузиш

Нотариус капитаннинг аризаси, кема дафтаридаги маълумотлар, шунингдек, капитаннинг ўзи ҳамда кема қўмондонлиги таркибидан камида икки гувоҳни ва кема командаси таркибидан икки гувоҳни сўроқ қилиш асосида денгиз протести ҳақида далолатнома тузади ва уни ўз имзоси ҳамда гербли муҳр билан тасдиқлайди. Денгиз протести ҳақидаги далолатноманинг бир нусхаси капитанга ёки вакил қилинган шахсга берилади.

17-боб. Чет эл ҳуқуқи нормаларининг қўлланилиши. Халқаро шартномалар

88-модда. Нотариус томонидан чет эл ҳуқуқи нормаларининг қўлланилиши

Нотариус Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига, халқаро шартномаларга мувофиқ чет эл ҳуқуқи нормаларини қўллайди.

Нотариус халқаро шартномалар талабларига мувофиқ тузилган ҳужжатларни қабул қилиб олади, шунингдек, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига зид келмаса, уларга бошқа давлатларнинг қонун ҳужжатларида назарда тутилган шаклда тасдиқловчи устхатлар ёзади.

89-модда. Мерос мол-мулкини қўриқлаш ва меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш.

Чет эл фуқароси вафотидан кейин унинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қолган мол-мулкини қўриқлаш ёки Ўзбекистон Республикаси фуқароси вафот этганидан кейин чет эл фуқаросига тегишли бўлган мол-мулкни қўриқлаш, шунингдек, бундай мол-мулк хусусида меросга бўлган ҳуқуқ ҳақида гувоҳномалар бериш билан боғлиқ ҳаракатлар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

90-модда. Чет элда амал қилишга мўлжалланган ишончномалар

Нотариус томонидан тасдиқланган, чет элда амал қилишга мўлжалланган, амал қилиш муддати кўрсатилмаган ишончномалар уларни берган шахс томонидан бекор қилингунга қадар ўз кучида қолади.

91-модда. Нотариуснинг чет элда тузилган ҳужжатларни қабул қилиши

Чет элда бошқа давлатлар ваколатли органларининг мансабдор шахслари иштирокида тузилган ёки улардан келаётган ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги органи расмийлаштирган тақдирдагина нотариус томонидан қабул қилинади.

Бундай ҳужжатлар Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида ва халқаро шартномаларида назарда тутилган ҳолларда расмийлаштирилмаган ҳолида нотариус томонидан қабул қилинади.

92-модда. Нотариуснинг бошқа давлатлар адлия органлари билан ўзаро муносабатлари

Нотариуснинг бошқа давлатлар адлия органлари билан ўзаро муносабатлари тартиби Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари ва халқаро шартномалари билан белгиланади.

93-модда. Халқаро шартнома

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида нотариал ҳаракатлар тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг қонунларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, нотариал ҳаракатларни амалга ошириш чоғида халқаро шартнома қоидалари қўлланади.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаси нотариусга Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган нотариал ҳаракатни амалга ошириш ваколатини берса, нотариус бу нотариал ҳаракатни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги белгилаган тартибда амалга оширади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 26 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

«НОТАРИАТ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. «Нотариат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 1997 йил 1 мартдан эътиборан амалга киритилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, ушбу Қонун қабул қилинган кунда нотариус бўлган шахсларга нотариал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома малака имтиҳонлари топширилмай берилади.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳукумат қарорларини «Нотариат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ҳолга келтирсин, вазирликлар ва идоралар ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

4. Ўзбекистон Республикасининг қуйидаги қонунлари ўз кучини йўқотган деб топилсин:

1974 йил 7 августда қабул қилинган «Давлат нотариати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари, 1974 йил, N 22, 251-модда);

1974 йил 7 августда қабул қилинган «Давлат нотариати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Қарори (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари, 1974 йил, N 22, 252-модда);

1974 йил 28 ноябрда қабул қилинган «Давлат нотариати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш тартиби ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Олий Совети Президиумининг Фармони (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари, 1974 йил, N 33, 406-модда);

1979 йил 26 апрелда қабул қилинган «Давлат нотариати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Олий Совети Президиумининг Фармони (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари, 1979 йил, N 13, 173-модда);

1979 йил 24 июлда қабул қилинган «Давлат нотариати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Олий Совети Президиумининг Фармонини тасдиқлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари, 1979 йил, N 21, 278-модда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 26 декабрь.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
А. УСМОНОВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — М. Қиёмов.
Мусаҳҳиҳ — Б. Ҳасанов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 020 40429 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.